

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

... Dar cu aceștia ce va fi?

(+)= Iarna ne bate la ușă. Și cu ea deo-
dată întreg cortegiul de mizerii ce amărăsc
pe nevoași. Al căror număr a fost mare în
toată vremea. Și e cu atât mai mare acum,
în urma urgiei războiului ce bântuie cu cum-
plire și ne-a prins și pe noi în hora lui...

Bunăvoința cârmuirii nu lipsește. S'au
spus vorbe frumoase. S'au luat măsuri să fie
ajutoraji cei lipsiți. S'au dat și îndrumări în
cauză. Șe se face câte ceva. Dar se și trece
ușor peste executarea la timp și delicată a
ordinelor de natura aceasta. Cum știm prea
bine că se întâmplă de atâtea ori. — De pri-
sos să ne provocăm la fapte concrete, dove-
ditoare.

Românul are o vorbă: „Golătatea se as-
cunde, dar foamea dă la drum“. Flămânzii
noștri, de cari avem cu duiumul, mai ales la
orașe și orășele, sunt de regulă și desculți, și
fără haine, și fără lemne de foc pentru zilele
de ger. A cestora trebuie să li-se vină în ajutor
din bună vreme, prompt și cu dragoste fră-
țească. Celui sărac îi ajunge crucea sărăciei.
Și e o păcătoșenie să i-o facă cineva și mai
grea prin aceea că tot zăbovește, îl umilește
și-l brushează. — Cât de mult are de învățat
caritatea oficială de azi dela iluminata cari-
tate creștină a veacurilor prime! Și particu-
larii tot așa. Aceia, urmând sfatul Aposto-
lului, știau să fie lesne dătători, împărășitori
(1 Tim. 6, 18), fiecare după puterile lui (Fapte
11, 29), de bunăvoie, din cât se va îndura
(1 Cor. 16, 2) și cu inimă bună, ca să fie
dragi și lui Dumnezeu (2 Cor. 9, 7).

Puterea lumescă să-și facă partea sa.
Să nu rămână însă, la nici o întâmplare, Bi-
serica simplă privitoare pe terenul carității
publice. Cum nici n'a rămas, dealtfel, Biserica
lui Hristos, niciodată. Agru și Reuniunile Ma-
riane de femei din parohiile noastre să se in-
formeze, discret, prin membrii lor, despre cei
lipsiți și despre lipsurile lor, și să-și facă
chestie de conștiință din ajutorarea celor avi-
zați la aceasta.

Binefacerea trebuie organizată. Ceeace
nici că se poate mai bine ca în cadrele, pe
câte, și cu mijloacele asociațiilor pomenite.
Să-și aibă fiecare membru „sectorul“ său
(strada, eventual grupul de familii, ori singu-
ratic) pe care să-l cunoască bine și să știe:
să cunoască și inimile caritabile, precum și
câte căre se poate ajunge la ele. Și să se
treacă grabnic dela planuri și vorse la fapte.
— Până nu vine ceasul când flămânzii și
sărătoșii și ofiliții nu vor mai înțelege să
astepte răbdători sfârșitul pălăvrăgelilor fru-
mos sunătoare. Și revoltătoare!

Inconsecvență ori inconștientă?

De mai multe luni de zile viteaza noa-
stră armată, reînviind tradițiile glorioase ale
trecutului nostru vovodal, sub conducerea
conducătorului statului, Mareșalul Ion Anto-
nescu, a trecut apele despărțitoare de frați
ale Prutului în lupta sfântă a crucii contra
comunismului ateu. De mai bine de trei luni
de zile vitejii noștri soldați, părinții noștri,
frații noștri, prietenii noștri, își varsă fără pre-
cupețire sângele pe câmpiile mănoase ale
Ucrainei. Alături de ei sunt mulți alții: Vitejii
și neînfrânții germani, bravii finlandezi cu
ochii albaștri și păr bălaiu, italienii sprinteni
și vioi, infocații spanioli și mulți alții. Toți au
un singur scop: Să răpună hidra comunistă,
să-l răpună pe cel mai mare dușman al crucii:
pe Antichrist. Iar semnul lor e acel al învin-
gerii creștine, e crucea de viață dătătoare.

Au fost și mai sunt unii puțin credin-
cioși, cari din anumite motive — nu prea
binecuvântate — se arată sceptici și refuză
să se convingă că de fapt înclăștarea
aproape suprafirească din răsăritul Europei
avea aeeva caracter de cruciadă împotriva
duhului rău al întunerecului, care a amenințat
să învalue întreaga Europă. O fac aceasta
nu pentru că n'ar avea destule dovezi, care
să-i convingă despre acest lucru, dar pentru că
nu se pot debarasa de anumite slăbiciuni din
trecut. Și nu sunt dintre cei proști aceștia, ci
sunt dintre cei înțelepți, care cu toate acestea
au nu o mică vină la prăbușirea acestui neam
oropsit...

Prea e evidentă lupta pe care comu-
niștii au dus-o împotriva credinței cu o tena-
citate aproape diabolică. Consecvenți filoso-
fiei materiale a tuturor marilor matadori ai
socialismului, dela Engels, Marx și până la
zeii comuniști Lenin și Stalin, negând exi-
stența oricărui lucru spiritual, căci după ei
tot ce există e materie sau o funcțiune a
materiei, comuniștii neagă existența unei lumi
suprafirești. Însă neputând elimina cu desă-
vârșire pe Dumnezeu din lume și din suflete,
li proclamă război, căci ce e religia, decât
opiul popoarelor, spune Lenin, urmând pe
Marx; iar un alt doctrinar comunist, Bukha-
rin afirmă: „Religia și comunismul sunt in-
compatibile, atât teoretic, cât și practic.“
Așa stând lucrurile și dată fiind existența re-
ligiei creștine în lume, comunismul nu poate
decât urî pe Dumnezeu: „Noi urim pe Dum-
nezeu, creștinătatea și pe creștini“, spune
Lunaciarski, comisar la instrucția publică din
Rusia. „Chiar și cei mai buni ai lor (ai cre-
știnilor) trebuie considerați ca cei mai mari
dușmani ai noștri... Am sfârșit cu regii pă-
mântului, să ne ocupăm cu regii cerului. Lupta

antireligioasă nu trebuie restrânsă numai la
Rusia, ea trebuie dusă în lumea întreagă. Lupta
trebuie desfășurată și în țările musulmane și
în cele catolice, cu aceleași scopuri și între-
buintând aceleași mijloace.“

Știm cum au procedat bolșevicii în Rusia.
La început au căutat să zmulgă cu forța din
sufletele dreptcredincioase orice convingere
religioasă, închizând și distrugând biserici,
deportând pe slujitorii lor, pe călugări, preoți
și episcopi, ca și pe simpli credincioși. Apoi,
văzând că munca lor nu dă roadele dorite,
au procedat altfel: Au ironizat religia, au
prezentat-o ca un lucru învechit, au căutat
să o discrediteze cu fel și fel de minciuni.
Da, l-au urît pe Dumnezeu, i-au dărîmat al-
tarele, iar în locul lor au ridicat statuie lui
Iuda, patronul lor!

Iată de ce orice temător de Dumnezeu
s'a bucurat de semnalul războiului sfânt și
se roagă pentru izbânda armatelor creștine.
Bucuria noastră însă e și mai mare decât a
altora, pentru că fiind noi așezați de Pronia
divină mai aproape de dușmanii crucii, am
fost cei mai în primejdie de a ne pierde și
ca neam și ca religie în marea masă ateis-
tică a vecinilor din răsărit. Cine judecă și
simte altfel acela nu e nici creștin și nici ro-
mân și sufletește s'a desprins din trupul nea-
mului nostru!

Ne bucurăm de distrugerea comunismu-
lui, pe care o vedem efectuindu-se tot mai
mult zi de zi, deși ne sângerează inima gân-
dindu-ne la jertfele pe care trebuie să le facă
neamul nostru în aceste clipe de răscruce
istorică! Ne e plină inima de cel mai sfânt
entuziasm la gândul că precum odinioară am
fost „atleți ai lui Hristos“ aici la gurile Du-
nării contra primejdiei semilunei, tot astfel
suntem și astăzi scut apusului în fața primej-
diei comunistico-ateiste. Însă nu putem în-
țelege un lucru: În timp ce soldații noștri își
varsă sângele contra roșilor fără Dumnezeu,
în timp ce la radio, în ziare și în discursuri
nu se vorbește decât despre lupta sfântă, noi
cei de acasă am rămas tot cu vechile boale
ale trecutului, pe care prea le-am îndrăgit
pentru a le putea părăsi așa de ușor. Nici
acum n'am știut să eliminăm din viața pu-
blică, din școale, din familie, suflul materia-
listic și ateistic, al trecutului, fără să ne dăm
seama că lupta aceasta numai atunci va fi
câștigată într'adevăr, când aici acasă o vom
fi câștigat-o. Nu e de lipsă să înșirăm multe
cazuri pentru a ne convinge că nu e o afir-
mație gratuită aceasta. Ajung câteva: În câte
locuri din această țară premilitarii, soldați
de mâne, sunt duși la instrucție Dumineca

Înainte de masă, fără ca să aibă posibilitatea să asculte sf. liturghie, așa cum ar fi datorința fiecărui bun creștin? În loc ca superiorii lor să-i îndemne și să le ușureze acest lucru, îi împiedecă de a merge la biserică! Alt caz: Într'un oraș din țară — și poate cazul se verifică și în altă parte, târgul săptămânal a fost mutat pe ziua Duminecii. Motivul? Lucrul câmpului înapoiat, deși era o regiune de munte. Atunci ce ți-e dat să vezi? Prăvălii deschise, cârciumi, restaurante pline de lume care a venit la oraș să-și târgue una alta, iar bisericile stau goale. Și pentru ca să nu mai înșirăm alte multe cazuri, să ne mai oprim numai la unul: Înainte de începerea războiului acestuia, se preconiza scoaterea învățământului religios din școli. Am asistat — cei mai mulți impasibil — la tragedia că religia să nu mai fie considerată ca obiect principal, fiind pusă la coadă. Până acum nu știm ca ea să fi fost repusă la locul de frunte pe care trebuie să-l aibă în școlile noastre secundare de orice categorie. Nu mai vorbim apoi de încreștinarea învățământului nostru superior, care e aproape în întregime certat cu Dumnezeu și unde de pe înălțimea catedrelor se propoveduesc învățături deadreptul contrare adevărilor descoperite!

Și atunci cu drept cuvânt ne întrebăm: Inconsecvență ori inconștiență? Și am dori să vedem o îndreptare radicală în această privință! Căci dacă luptăm contra ateismului din afară, cade-se ca mai întâi de toate și mai presus de orice să-l înlocuim pe cel de acasă, din viața publică, din școală, din familie și din viața privată! Să se schimbe și să se înlăture tot ce nu e creștin, oriunde s'ar afla! E clipa supremă, pe care dacă nu o vom ști folosi, amarnic ne vom căi și vom fi blestemați de copiii noștri!

Dr. Ioan Vesa

Dascăl blăjen sărbătorit. Am numit pe păr. *Ion Pop-Câmpeanu* care, din prilejul trecerii Sf. Sale la pensie, a fost omagiat, în cerc intim, familiar, de profesorii deliceul de băeți „Sf. Vasile cel Mare“ din Blaj. Ideea a fost a d. Dr. Cor. Suciu, actualul director al acestui liceu, la care și-a cheltuit sărbătoritul cea mai mare parte a vieții sale de dascăl luminat și muncitor fără preget, ca și pe tărîmul scrisului totdeauna folositor.

Activitatea sa pilduitoare a fost reliefată, după merit și amăsurat adevărului neexagerat, de dd. Dr. Cor. Suciu, dir. lic.; păr. Iuliu Maior, canonic, acum și profesor, Gh. Veliciu, Dionisie Maior, Nic. Negruțiu, Eugen Bucur (dir. liceului comercial de băeți), Simion Ghizdavu și Gh. Biriș, profesori. Tuturora le-a răspuns, cu sinceritatea și modestia sa cunoscută, păr. I. Pop-Câmpeanu.

La încheierea alor 36 de ani în slujba Bisericii și a școlilor Blajului, cât are la activul său sărbătoritul, e în drept să privească, mângăiat și înălțat sufletește, asupra ostenețelor și prestațiilor trecutului său. Neobosit și idealist ca preot la sate (a păstorit la Țagul mare între anii 1913-1919), a rămas același și la liceul din Blaj unde, între altele, se leagă de numele său înzestrarea demnă a sălii de gimnastică, a sălii profesionale și a birourilor liceului. Tot Sf. Sa e acela care a fost frământat în chip deosebit de dorința de a clădi un edificiu nou și modern pentru liceul în fruntea căruia a stat și ca director, și care, în 1954, la serbarea sa bicentenară, să se poată numi Colegiul Național Român Unit „Sf. Vasile cel Mare“. Dorinței acesteia i-a dat și razim solid și real prin fondul de 1.200.000 Lei, adunat spre scopul pomenit.

„Astra“ l-a avut și ea ca membru activ vreme de 12 ani, iar publicațiile: Călea

Vieții, Solia Satelor, Răvașul, Unirea, Natura, Unirea Poporului, Ziarul Călătorilor și al Științelor, și Grădina mea, îi laudă, cu paginile lor, scrisul cuminte și cumpanit. Ca și biblioteca „Cunoștințe folosite“, ori a „Astrei“, în seriile cărora a scos o seamă de broșuri pentru luminarea celor mulți.

„Unirea“ are din nou în păr. Ion Pop-Câmpeanu pe administratorul priceput, care s'a reîntors la dragostea dintâiu, după ce păr. Ștef. Ciufudeanu a fost imperios reclamat de alte îndatoriri. — Să ne trăiască nouă, și atât de multor altora, încă mulți ani!

Ofensiva catehetică

Manuale, ore și cateheți destoiniei

2. *Orele de religie* se pare că ar fi prea puține la număr în orarul școlii primare și deci catehetul nu-și poate face datoria, având pe deasupra și un material fărâmițat. — Dacă însă catehetul e pătruns de dorul apostolatului sincer, ușor îi vine de hac și acestui neajuns. Nici nu e nevoie să aibă „de patru ori pe săptămână“ elevii la religie. Doar astfel în 35 săptămâni ale anului școlar — dacă s'ar năpusti la 7 lecțiuni pe oră — i-ar trebui nu mai puțin decât 140 subiecte de predat peste an la fiecare clasă. Iată o adevărată susținere „în nota falsă și stridentă“.

Pentru că materialul de predat se poate parcurge în mai puțin de 35 ore, cu tot atâtea subiecte. — Spre orientare, să se urmărească cu atenția cuvenită cele scrise de păr. Valeriu Sasu, un vechiu și încercat catehet, fost și revizor școlar, în No. 41-1940 al „Unirii“. Un atare calcul bine chibzuit și-l poate face oricare catehet în școala sa, fără să aștepte mereu a i-se da pentru fiecare parohie — prin cari trece în viață — un manual potrivit la fața locului. Intreaga materie se poate

FOIȚA „UNIRII“

O CRUCE

Drept far, prin al nopților număr
Și-al zilelor foc,
Pe frunte, în piept și pe umăr
Din lut când ne naștem primim:
o cruce!

La margini de drumuri orfană,
La margini de sat și cătun,
Infruntă a vieții prigoană,
A timpului iureș nebun:
o cruce!

Pe piscuri de munți înălbite,
Pe turlle svelte de lemn,
Cu brațele în zări pironite,
Stă, jertfei supreme ca semn:
o cruce!

Pământul la sân când ne strânge
Sub toga-i de ghiță și ger,
Drept far pentru cei ce ne-or plânge
La cap ni-l acelaș străjer:
o cruce!

PETRU ANCA

Dați-le voi să mănânce!

Neamurile, ca și omul singuratic, își țin viața pe pârgia năzuinții spre mai bine, căci Dumnezeu a sădit în om conștiința scopului său suprem: desăvârșirea.

În calea acestei năzuinți se așează uneori piedeci satanice, cari încearcă să oprească realizarea desăvârșirii, și atunci neamurile rup zăgazarile răbdării și pornesc în iureș furtunos de războiu, cu jertfe de vieți dăruite, să sfarme zidul opreliștilor și să-și împlinescă ființa națională. Când acestui ideal național se adaugă, cel mult superior, al dragostei de cruce și credință, care, primejduită fiind, se cere apărată, războiul devine cruciadă, moartea martiriu, eroismul mântuie.

Arși de flacăra acestor sfinte idealuri, se topesc azi viețile celor mai dragi fii ai neamului nostru. Credința lor: biruința; nădejdea lor: mai binele urmașilor. Și întreg noianul acesta de jertfe, spre desăvârșirea lumii de mâine, care va trebui să fie: a păcii drepte și durabile; a omului stăpân și nu rob al mașinii; a civilizației integrale, care nu exclude, ci caută sufletul ca piatră unghiulară uitată sau scoasă până acum din planul de refacere a omenirii.

Câtă dreptate avea *Georges Duhamel* spunând: „Dacă nu găsim civilizația în inima omului, nu o vom găsi nicăieri“. Omul prea mult s'a trudit să desăvârșască materia, — care azi se răsbună măcelărindu-l și dărâmându-i munca de secole — și s'a luitat pe sine, pradă pasiunilor și lanțurilor păcatului.

De aceea, pentru alcătuirea de mâine, va trebui schimbat omul de azi. Bisericii și slujitorilor ei îi revine sarcina de-a desăvârși omul, omul spiritual; de-a forma „făptura nouă“ a omului întreg, care nu se minte pe sine și nici pe altul.

Preotul va trebui să schimbe nepotrivirea dintre cele dinlăuntru și de dinafară, dintre ceea ce este în om și ce ar trebui să fie. Căci să nu ne înșelăm: „vânători de oameni“, în sensul negru al cuvântului, vor fi mulți, și cu multă stăruință și hărnicie vor căuta să pescuiescă în apele totdeauna tulburi ale războiului. De aceea să luăm aminte la porunca veșnic actuală a Mântuitorului: *Dați-le voi să mănânce!*

Toți câți au plecat, sau vor mai pleca, dela noi se duc, din bisericile noastre, dela scaunul nostru de spovedanie, din preajma amvonului nostru, de sub directa noastră grijă.

Să ni-i apropiem, să-i luminăm și întărim și să-i facem imuni față de încercările vrăjmașe, ca să-i dăm vremii viitoare întregi și destoinici. În împărăția lui Dumnezeu pe pământ toți au preț și importanță: păstorul din munte, ca și profesorul dela oraș; muncitorul din fabrici, ca și fruntașii vieții obștești. Deci, nici unul nu trebuie uitat sau neglijat.

Mulți se vor întoarce din furtună ca trupurile sdrențuite și sufletul răvășit, dar de vom fi fost părinți vrednici, îi vom avea buni și ascultători; tot atâtea pietre de zidire creștină; tot atâtea colaboratori la instaurarea păcii și a Bisericii lui Hristos.

Pr. G. Simu

lectiuni la clasa I-a, in 28 la
clasa II-a, in 35 la clasa III-a, in 28 la clasa
IV-a, in 26-30 ore la clasele V-VII-a.
Și în câteva puține școalele cu un singur in-
de religie în marea majoritate
ajung a putea dura 30 ori chiar

Și chiar dacă nu i-se ajung catehetului
mai stau la îndemână orele de
catehetului, iarăși câte una în clasele
tot preotul le ține. De ce n'ar
în aceste cateheză măcar câte
— Sunt preoți, cari având
la vecernii — precum este
ministerială în această privință —
la sfârșitul inseratului fac și
de religie. Apoi mai are catehetul
substituind pe învățători
când își poate face destulă catehizare
eforturi cari să-l ducă la „semne
mentală“. Cunoscut preoți, cari în
luna Iulie, cutreeră cartierele
parohiei lor, în special acelea ale
școlii, și adună cioroii, se așează cu ei pe
și-i învață catehismul. Și iarăși
preoți, cari nu-și lasă pierdută ora de
religie nici în ruptul capului. Nu odată le vei
pe la târgurile săptămânale ale
târgului apropiat, făcând târgueli și vânzări
bărbaților ale exopera. Întrebându-le
de ce n'a venit și confratele preot, vei
răspunsul plin de indrituită mândrie
partea maicii preotese: „Are astăzi o oră
de religie, pe care n'o lasă pentru nimic în
me“.

Astfel muncind și judecând, nimic nu-
fi cu neputință catehetului! Experiența de
care zi ne confirmă în această constatare.
3. „Cateheți destoinici“ sunt și încă
mulți. Deci „lumea de cateheți des-
toinici“ există și muncește, luptând pe frontul
catehezei în școala primară. Fericiti vor fi
aceia, ce-o cred că există, dacă nu le
dat a-și pune degetul în coasta ei...

Nu cunosc coeficientul și nici nu pot
calcula calibrul după care păr. I. Borza ar
nota pe catehet drept „destoinic“. Preotul
care-și face datoria însă muncește desinte-
resat, face din catedră un al doilea altar și
se luptă din răspuțeri pentru a sămăna să-
mânța sănătoasă a credinței în ogorul nevi-
novatelor suflete de pe băncile școlii, cred
tare că poate fi calificat pe drept cuvânt:
un catehet destoinic. — Și spre a nu fi ju-
decat ca unul ce caut numai figuri stilistice
afirmative, îmi permit a adresa confratelui
nedumerit I. Borza următoarea invitație: Să
binevoiască a se osteni pe la noi, prin Vica-
riatul Timișoarei ori Protopopiatul Aradului,
în oricare din cele 45 parohii, pe vremea
examenelor de religie, spre a se convinge
despre tot ceace recoltează o seamă de
preoți-cateheți conștiencioși, așa cum le este
dat: cu manuale multe, materialul fărâmițat,
ore puține, elevi și mai mulți etc. — Va avea
astfel prilejul să constate un progres indis-
cutabil în materie catehetică. Pentru că prin
partea locului protopopul nu vine singur, ci
de obicei însoțit de câțiva confrăți vecini.
Și astfel la examenul de religie, elevii au în
fața lor tocmai o comisiune examinatoare:
toți preoții pun întrebări, nimic nu rămâne
necontrolat în decursul celor 4-5 ore înche-
iate, cât ține un examen de religie pe la noi.

Și-l mai invit pe confratele nostru, să
îndrăznească a frunzări puțin și actele ofici-
oase de prin arhivele parohiilor și va afla
adevărata „ordine de zi“, prin cari Ven. Or-
dinariat Episcopesc citează și felicită pe preo-
tul-catehet, care bine și-a îndeplinit direc-
toria lui, culegându-se de pe urma muncii
sale rezultate învrednicite de îndoită cinste.

Refuz să cred, că pe meleagurile aiu-
dene nu s'ar afla astfel de cateheți versați
în tainele predării religiei în școala primară,
precum sunt silit a refuza și crezarea, că prin
partea locului ar fi „și elevii cam bătuciți la
cap“, iar prin alte părți ar fi — pasă-mi-te

— numai elevi „mai desghețați“. Nu s'au
ridicat dela opincă până la vlădica doi fii de
prin partea locului, între atâția alți oameni
de seamă tot din pătura sătenilor? — Se
pare numai catehetului, că ar exista o bătuci-
cure a capetelor elevilor săi.

Fericite slugile, pe cari — venind Domnul
— le va afla muncind în via sa cu râvnă
sfântă: fără cârtire, ori altceva de acest fel...
Pr. Iosif Stoica

Octombrie — Luna Misiunilor

În vârtoarea zilelor prin care trecem, în
toiu acestui război pe viață și pe moarte între
puterea binelui și a răului, gândul ni-se în-
dreaptă, liniștitor, spre acei soldați a lui Hri-
stos, cari cu prețul vieții lor și numai din
jubire pentru Isus și dragoste față de suflete,
duc războiul sfânt al Evangheliei. Război cu-
noscut și apreciat de așa de puțină lume. De
pe acel front ne sosesc — cel puțin nouă —
foarte rar știri și chiar dintre evenimentele
tragice, puțin la cunoaștem.

Lupta se duce zi de zi de ani îndelun-
gați și va dura atâta vreme cât va mai fi un
singur suflet în stăpânirea întunerecului. A-
colo nimeni nu vrea să câștige o palmă de
pământ, nici să-și asigure spațiu vital. Vreau
acei soldați să propovăduiască evanghelia mân-
tuirii, să facă cunoscut pe Hristos — Cel ce
este bun și spre cei nemulțumitori și spre cei
răi — celor ce nu-l cunosc această bunătate.

Luptă frumoasă. Război sfânt. Război
purat cu jertfe mari. De ei cunoscute și in-
durate. De noi — poate — nici bănuite.

Și totuși, când în nopțile acestei luni — Oc-
tomvrie — gândul ni-se îndreaptă spre ei, sufle-
tul ni-se umple de o caldă mângâiere și sigură
nădejde. În spatele acestei lupte vedem cum
se ridică, biruitoare, crucea lui Hristos și ra-
zele mântuirii aruncă săgeți de lumină în în-
tunerecul necredinței, trezind sufletele la
viață nouă.

Intelligență și intelectual

Bătrânii din societatea noastră ardeleană
și azi mai păstrează denumirea veche de
„intelligență“, pentru a defini noțiunea de
„intelectual“, care înseamnă altceva.

Intelligența este o facultate a sufletului
în care se cunosc, se descopere și se orga-
nizează mijloacele prin care se asigură viața
fizică. Intelligența omului înlesnește în-
țelegerea, cunoașterea aprofundată a lucruri-
lor din lume.

Omul intelectual de obicei este și inte-
ligent. Nu toți oamenii inteligenți sunt totu-
și intelectuali, căci inteligent poate fi
un țărăn, sau un oarecare muncitor cu
pețul. Aceștia însă nu sunt intelectuali.

Munca intelectualului este mai specific
personală, este mai originală, mai desintere-
să, mai altruistă. Pantofarul de exemplu
are singura preocupare de a face ghete,
și să câștige, lucrează interesat, mecanic,
și a simți o plăcere deosebită, fără a avea
ambicțiuni înalte. Stimulentul pentru muncă
personală, dragostea de a servi societatea, de
a duce înainte pe calea progresului, a feri-
ni și numai în rândul al doilea folosul ego-
ist și strict personal, interesul material.

Intelectualul mai muncește și din dorința
de a se întrece în măsura prin
care contribuie — cu o parte cât de mică, la fe-
cerea societății, a neamului din care face

parte. Câtă vreme muncitorul maestru nu ur-
mărește acest scop, decât în mod indirect.

De aceea nu fiecare pretins intelectual,
nu fiecare licențiat și om cu diplomă și cu o
cultură generală, câștigată în școală, sau cu o
cultură specială, câștigată în școli speciale
sau Universitate și înarmat cu bogate cuno-
ștințe și așezat într-o funcție mai mică, sau
mai mare își poate pretinde de drept titlul
de intelectual.

Acest nume îl merită numai acei membri
ai societății muncitoare cu creierul, care prin
munca lor constructivă, devotată și desinte-
resată, scot pentru societate pilde de hărnicie
și nobilă practică profesională, care prin
munca lor contribuie la continua regenerare a
societății, care organizează societatea și o
ajută cu scopul de a pune baze solide mij-
loacelor necesare progresului, care își atribuie
și își pun un rol social armonizând interesele
personale cu cele sociale, care se adaptează
ca indivizi la societate, care prin activitatea
lor se încadrează în nevoile sociale ale popo-
rului din care fac parte.

Societatea românească are mulți intelec-
tualii adevărați, care urmând dispozițiilor lor
individuale și înțelegând rolul lor social caută
să-și afirme intelectualitatea, ajutând și sprijinind
orice muncă desinteresată și creatoare
pentru interesele colectivității, pentru intere-
sele eterne ale neamului.

Câți sunt însă între intelectualii noștri,
care lipsiți de simțul solidarității, de sinceri-
tatea și altruismul profesiunii lor, nu se simt

obligați a-și încadra munca lor cu tot sufletul
în realitățile și nevoile Statului și ale pro-
gresului obștesc. Foarte mulți sunt care nu
pricep, că din momentul, în care s'au dedicat
unei cariere intelectuale, ei nu mai sunt ai
lor, ci aparțin societății, neamului, patriei,
pentru care sunt obligați să trăiască, să mun-
cească, să se jertfească, pentru a păstra moș-
tenirea înaintașilor și pentru a asigura un
viitor mai bun. Cariera intelectualului trebuie
să fie o carieră de apostolat.

Intelectualilor ca apostoli le adresează
poetul Vlahuță indemnul la unire, la solida-
ritate pentru o acțiune comună, prin versurile:

Voi, căror Vi s'a dat solia sfântă
De preoți ai acestei mari puteri,
Voi, în al căror suflet se frământă
Intunecate valuri de dureri,

Și gânduri de-un întreg popor gândite,
Nu duceți minunatul vostru dar
Ofrandă mâinilor nelegiuite,
Ci, ca pe sfânta masă din altar

A împărtășirii taină preacurată
Așa cuvântul să Vi-l pregătiți,
Ca mii de inimi la un fel să bată
Și miilor de veacuri să vorbiți!

Urmând acest indemn și conformându-ne
toți cei puși în serviciul Neamului, prin pre-
gătirea noastră intelectuală, vom merita nu-
mele de intelectuali și ne vom face vrednici
de recunoștința vecinică a Neamului.

Prof. Emil Precup

Luna Octomvrie, luna misiunilor. Luna în care și pe acest front războiul se adevărește și trebuie să fie total. Cei de acolo și cei de aici duc lupta împreună pentru același ideal: lărgirea împărăției lui Hristos.

Luptă așa de puțin apreciată, așa de puțin cunoscută. Nu numai în rândul mirenilor. Și într'al nostru, al preoților. Listele de colectă misionară făcute an de an în această lună și publicate de Comitetele diecezane ale Operei, cu atâtea parohii lipsă la apel, dovedesc această afirmație.

Mulți se scuză în fața conștiinței lor cu mulțimea greutăților și a necazurilor ce s'au abătut asupra credincioșilor noștri, cu mulțimea colectelor ce se cer din diferite părți. Și totuși scuza nu este reală. Din potrivă. Zilele de azi, cu necazurile lor, sunt vremea cea mai potrivită pentru a ne da cele mai frumoase rezultate pe acest teren. Omul e mai dispus să facă binele când se află în necaz decât altădată. Și cum nu așteaptă azi credincioșii să le dai ocazie să facă fapte bune de milostenie. Cum nu ascultă azi indemnurile preotului.

Că suntem și noi în ținuturi misionare și avem atâtea nevoi de implinit la noi acasă, nu e nici asta o scuză. Pentru truda depusă în acest ogor, Isus ne va da rezultate frumoase pe terenul ce ni-se pare mai greu de deștelenit. Poate aceasta o și așteaptă. Și cât de mângâiat se știe omul care a dat ceva pentru Isus, Cel din bisericuța satului sau din îndepărtatele ținuturi misionare. Se știe și el împreună lucrător al împărăției lui Hristos.

Nu mai zic nimic la concluzia pentru care milita un frate, care presupunând că în parohiile noastre credincioșii nu știu ce s'acelea misiuni, și dacă ajută cu ceva, ajută numai de rușinea preotului care cere, banii adunați nu mai pot aduce nici un folos operei misionare și din acest motiv nu mai face nici o colectă.

Adevărata cauză și cea reală care împiedecă opera misionară în multe parohii e comoditatea noastră de care așa de greu ne despărțim sau nici nu ne despărțim. Și această comoditate e piedecă și pentru alte lucruri bune. Reuniunea Mariană nu lucrează fiindcă nu avem femei cari să se înscrie. De Agru nici nu vorbesc. Apostolatul Rugăciunii nu-l introducem fiindcă n'avem în parohie credincioși cari să se spovedească și să se cuminece în fiecare primă Vinere din lună. Nu liturgisim zilnic, fiindcă... nu avem cantor și copil nu găsim să ne dea răspunsurile. Rugăciuni de seara, publice, nu facem... fiindcă oamenii sunt la câmp la lucru și nu vin, etc. etc. Iar colecta misionară cu atât mai vărtos. Cum să mai molestăm pe credincioși în zilele de azi, umblând dela ușă la ușă, când au atâtea necazuri. În calea operei misionare dela noi nu stă nici o piedecă decât comoditatea.

Dar dacă vom pregăti din vreme Dumineca, săptămâna sau luna misionară cu toate mijloacele ce ne stau la dispoziție, dacă vom merge personal dela ușă la ușă, stând chiar ceasuri întregi acolo unde e necesar să facem cunoscută opera, dacă în fruntea listei, cu toată sărăcia în care ne sbatem, vom fi noi preoții, cu suma cea mai mare, nu vom ieși din nici o casă fără să fi primit ceva. Și rezultatul nu poate fi decât frumos. Iar darul lui Dumnezeu nu poate să nu coboare asupra noastră acolo și atunci când avem nevoie de el.

Octomvrie, luna misiunilor. Cu gândul la misionari, spre zările îndepărtate ale acestui sfânt război, să trudim acum împreună cu ei, ca să-i ajutăm în uriașa luptă ce o duc pentru Evanghelie și împărăția lui Hristos.

Pr. V. Copreanu

Știri mărunte

A căzut Odessa! Alaltăieri, Joi, admirabila oștire română, printr'un asalt vijelios, a înfrânt și ultimele rezistențe ale oștirilor bolșevice ce apărau cu îndârjire cetatea strașnic întărită a Odesei. Spre seară mândrul nostru tricolor fălăua pe fortărețele redutabile ale acestui cuib istoric al bolșevismului și pylon, crezut de neînving, al sistemului strategic Vorosilov-Stalin. Vitejia fără perechea trupelor noastre și priceperea superioară a comandamentului militar român, a biruit toate obstacolele, secerând o biruință dintre cele mai strălucite ale războiului împotriva colosului moscovit.

Pentru rănii de războiu. Profesorii și elevii liceului român unit de băieți „Sf. Vasile cel Mare” din Blaj au executat, Dumineca trecută, pentru rănii aflători în spitalul militar din „Institutul Recunoștinței”, trei programe dintre cele mai bine venite și mai selecte. S'au rostit trei conferințe despre: Rolul Blajului în trecutul românesc, din partea dd. Dr. Cor. Suci, dir. lic., N. Comșa și Gh. Birș profesori. S'au recitat poezii, s'au cântat cântece populare și s'au executat puncte de muzică aleasă. — Impresia lăsată de această atenție deosebită față de rănii va rămânea de neuitat în inimile tuturor.

Invățământul religios în Școlile Secundare. A apărut „Noua Programă Analitică pentru învățământul religios în Școlile Secundare”, aprobată în Conferința Episcopescă din 26 Martie 1941. Odată cu publicarea ei, prin Circularul No. 18-1941, se deschide concurs pentru întocmirea de manuale în conformitate cu noua programă. Termenul pentru Dogmatică (cl. V-a) și Apologetică (cl. VII-a) este 15 Maiu 1942; iar pentru celelalte clase este 1 Ianuarie 1943. În arhidieceză programa s'a trimis On. Oficii Protopopești. Doritorii de a participa la concurs se vor adresa pentru a obține „Programa”, Reverendisimului Canonic I. Moldovan, Blaj, Președintele Comisiei Catehetice Metropolitane, căruia i se vor trimite la timpul său, și manuscrisele de manuale în câte trei exemplare bătute la mașină. Odată cu apariția noilor manuale, predarea religiei conform acestei programe devine obligatorie.

Locale. Măine, Dumineca III după Înălțarea Sf. Cruci, va predica în Catedrală, pâr. Vasile Pop, profesor, iar Dumineca ce-i urmează, de praznicul Sf. Dumitru, va predica pâr. Ion Moldovan, canonic mitropolitan.

— Vestea cuceririi Odesei a stârnit valuri de însuflețire în toate inimile ce simt românește. La ora 11 înainte de masă a avut loc o entusiastă manifestație patriotică ce a pornit pe străzile Blajului din fața catedralei și la care au luat parte autoritățile civile și cele bisericesti din loc, precum și elevii dela toate școlile de aici, cu dascăli în frunte. Încheierea manifestației tot în fața catedralei s'a făcut, cu cuvântul din elan al II. Sale Dr. Victor Macaveiu, prepozit capitulor și vicar general. — Orașul a fost pavoazat.

Apostolie în timp de războiu. În decursul vizitelor, pe care Nunțul apostolic din Italia le-a făcut în diferitele lagăre din Italia, a dat peste un bun număr de internați civili chinezi. Dintre aceștia 40 au cerut să fie primiți în sânul Bisericii. După o pregătire de 3 luni, făcută de un franciscan chinez, pâr. A. Tchang, toți aceștia fură botezați, miruți și cuminecați pentru prima dată de însuși Nunțul în insula Gran Sasso, în prezența unei mulțimi mișcată până la lacrimi de solemnitatea momentului. Preafericitul Părinte învrednici pe noii de o binecuvântare specială, iar aceștia își arătară, în cuvinte calde și în cântări ocazionale, fericirea ce o gustau în acele clipe de înălțare sufletească.

Osândiri la moarte. Curțile Marțiale germane, din Praga și din Brünn, după cum e informată agenția „Rador”, au mereu de lucru. Săptămâna trecută, de ex., au rostit 25 de osândiri la moarte, pentru sabotaj și port ilegal de arme. Printre cei condamnați se află și Dr. Freudenberger, șef de secție în ministerul agriculturii.

Explorator catolic în regiunile arctice. Profesorul Artenie Cubilly O. M. I., docent de botanică la Universitatea catolică din America, a plecat într-o foarte îndrăzneată călătorie în regiunile arctice ale Canadei, voind să cerceteze golful Hudson, țara lui Baffin și zona arctică centrală a Canadei. El a avizat pe rectorul universității că intenționează să ierneze în apropiere de locul unde acum o sută de ani și-a găsit moartea vestitul explorator Franklin împreună cu 120 tovarăși.

S. E. I. din Torino premiată cu medalia de aur. Ministerul Educației Naționale din Italia a conferit Societății de Editură Internațională (S. E. I.) din Torino, care după cum se știe e condusă de salesiani, medalia de aur pentru activitatea pe care a dezvoltat-o în favorul școlii italiene. Această editură e una dintre cele mai de seamă, din țările care au ieșit nu numai scrieri educative pentru tineret, dar și scrieri de cea mai mare valoare științifică. Această recunoaștere specială a meritelor suszisei societăți din partea autorităților școlare intelectuale, a produs cea mai plăcută impresie nu numai în rândul catolicilor, dar și în al publicului mare italian.

Convertire ca puține altele. După cum notează „L'Osservatore Romano” (3. X. 41), în Chicago s'a convertit la catolicism o scriitoare cu numele Lillian Browne-Olf, autoarea lucrării „Their names is Pius”, care a stârnit mare valvă. Opera aceasta e rodul alor doi ani de cercetări și studii la Biblioteca Vaticană și în altele. Impuls la studierea catolicismului i-a dat, încă pe când era copilă, o conferință în care fusese atacat crezul și Biserica Romei. În drumul său de studii s'a oprit și în Catedrala Eternă, unde a fost primită în audiență de Pius XI, a cărui viață a scris-o în urma unei vizite la bislica „San Paolo fuori le mura”. Numai scriind această biografie a început să vadă lumea cu ochii catolici, și s'a convertit. Noul său volum, menționat mai sus, s'a scris fiind deja catolică și cuprinde viața papilor ce au purtat numele Pius, începând cu Pius VI.

† Dumitru N. Gherghina, inv. dir. în Oradea de Mureș, a căzut eroic pe câmpul de onoare în Transnistria, în ziua de 19 August c., la vârsta de 34 de ani. — Veșnică pomenirea lui!

Telefonul „Unirii”

Of. parohial Sititelec. Confirmăm primirea sumei de 400 Lei, abonament pe 1940 și 1941.

M. Constanța. Am primit 100 Lei, abonament pe o jumătate de an.

A. Silvașul superior. Chităm primirea abonamentului pe 1941.

Oficiul parohial Lupeni. Am primit 200 Lei abonament până la 31. XII. 1942.

Dr. M. Tighina. Am primit suma trimisă în contul abonamentului.

B. Zdrapți. Confirmăm primirea sumei de Lei 200 până la 31. XII. 1940.

Dr. D. București. Am primit 1000 Lei. Achiziționăm nomenclaturii pe jumătatea a doua a anului curent.

Convocare

Domnii acționari ai Băncii Cassa Păstrare din Iernut, S. A. Iernut, în li care dare, sunt convocați la

Adunare generală ordinară care va avea loc în localul Băncii Iernut, în ziua de 23 Octomvrie 1941, ora 11 a. m., iar dacă în această zi [nu s'au întruni numărul necesar de acționari, se va ține acțiune, pentru aducerea hotărârilor labile, în ziua de 30 Octomvrie 1941, acelaș local și oră, având următoarea

ORDINE DE ZI:
1. Aprobarea Bilanțului și contul profit și pierdere încheiat la 30 Decembrie 1940, a raportului lichidatorului și comitetul de censcri.

2. Descărcarea lichidatorului și scri.

3. Alegerea încă și alți membri censcri.

Laszlo Ioan s
lichidator